

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 390/2011-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Ľ. G., P., zastúpeného advokátkou JUDr. G. Z., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv upravených v čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 29 C 101/2008 z 3. februára 2010, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Co 53/2010 zo 16. júna 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 235/2010 zo 6. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Ľ. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júna 2011 doručená sťažnosť Mgr. Ľ. G., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. G. Z., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv upravených v čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu

Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 29 C 101/2008 z 3. februára 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 53/2010 zo 16. júna 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 235/2010 zo 6. apríla 2011 (ďalej aj „namietané uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu domáhal proti žalovanej Slovenskej republike – Ústav na výkon väzby Prešov (ďalej len „žalovaná“) určenia, že výpoveď z nájmu trojizbového bytu č. 3... v P. (ďalej len „sporný byt“) daná sťažovateľovi žalovanou listom zo 4. januára 2008 je neplatná. Sťažovateľ svoju žalobu odôvodnil predovšetkým tým, že sporný byt nie je bytom služobným, ako aj tým, že žalovaná k výpovedi z nájmu nepriložila listinu preukazujúcu dôvod výpovede v zmysle § 711 ods. 1 písm. b) a § 711 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

Okresný súd rozsudkom č. k. 29 C 101/2008-197 z 3. februára 2010 žalobu sťažovateľa zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 53/2010 zo 16. júna 2010 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozsudok krajského súdu napadol sťažovateľ dovolaním. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 235/2010 zo 6. apríla 2011 bolo dovolanie sťažovateľa ako neprípustné odmietnuté.

Sťažovateľ tvrdí, že rozhodnutiami súdov všetkých troch stupňov boli porušené jeho základné práva.

Podľa názoru sťažovateľa namietané rozsudky okresného súdu aj krajského súdu sú nepreskúmateľné, keďže nie sú náležite odôvodnené. Odvolací súd sa podľa tvrdenia sťažovateľa nevysporiadal s námietkami a argumentáciou uvedenou v odvolaní. Sťažovateľ tiež tvrdí, že rovnako najvyšší súd ako dovolací súd sa nevysporiadal s jeho námietkami

uvedenými v dovolaní a bližšie nevysvetlil, ako dospel k záveru, že dovolanie je neprípustné.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Odvolaací súd považoval tvrdenie prvostupňového súdu, že začatie užívania a vykonávanie úprav v bytoch pred podpisom nájomnej zmluvy, nemôže mať za následok (neuviedol prečo) záver o vzniku nájomného pomeru, za dôsledne odôvodnené bez toho, aby sa zaoberal ďalšími skutočnosťami, podstatnými pre posúdenie k čomu vlastne došlo dňa 27. 10. 1992, čo znamenalo platenie nájomného, súhlas žalovaného s pripojením sa sťažovateľa k odberu energií, atď. a prečo tieto preukázané, nesporné skutočnosti nevyhodnotil, čo považujeme za zásadný nedostatok rozhodnutí oboch súdov, pretože zaplatením nájomného, konkrétnej výšky nájomného a záloh na služby spojené s užívaním bytu, boli naplnené, spolu s vyššie uvedenými, všetky kogentné náležitosti nájomného vzťahu, teda aj nepísanej nájomnej zmluvy.

Tiež odvolaací súd uviedol, že záver o úmysle účastníkov uzavrieť ústnu alebo konkludentnú nájomnú zmluvu nie je možné v tomto konaní urobiť, ale toto svoje stanovisko, názor, nijako nevysvetlil a nevysvetlil ani svoj názor, citujeme: „Je nepochybné, že účastníci mali úmysel uzavrieť riadnu zmluvu o nájme v písomnej forme a takto aj urobili.“. Pravdou však je, že ani sťažovateľ a ani ďalší nájomcovia domu vypočutí ako svedkovia, taký úmysel nemali čo aj uviedli, avšak súdy sa s týmito dôkazmi nevyporiadali.

V odôvodnení odvolacieho aj prvostupňového súdu chyba pomenovanie vzťahu pred podpísaním písomnej zmluvy, jasné a logické vysvetlenie existencie bývania, teda plnohodnotného užívania bytu, vykurovanie, dodávky energií a úhrady nájomného. Trojmesačné bývanie rodiny žalobcu, označené súdom v jeho odôvodnení rozsudku za vstup za účelom úprav bytu - je nepresvedčivé, neodôvodnené a účelové zo strany súdov k prijatému rozhodnutiu.»

Sťažovateľ taktiež namieta, že vo veci konajúce súdy vôbec neposudzovali otázku platnosti nájomnej zmluvy z pohľadu existencie podstatných náležitostí. V nájomnej zmluve nebol podľa jeho tvrdenia napríklad určený rozsah užívania, výška nájomného atď.

Sťažovateľ namieta, že v konaní pred všeobecnými súdmi nebolo nikdy preukázané, že k výpovedi z nájmu bola pripojená listina osvedčujúca dôvod skončenia nájmu. Rovnako tvrdí, že všeobecné súdy sa nevysporiadali s otázkou právnej povahy sporného bytu. V tejto súvislosti poznamenáva, že *„Navyše je sťažovateľ toho názoru, že právnu povahu bytu nie je možné riešiť z oznámenia Mesta P. a ani z výpisu vlastníctva z katastra nehnuteľnosti (17 C 143/00), ani tvrdiť, že súd riešil prejudiciálne otázku právnej povahy bytu, keď ju žalovaný nenamietal (9 C 151/01) a súd len vychádzal zo zhodných prejavov účastníkov konania.“*

Podľa názoru sťažovateľa *«akýkoľvek nájomný vzťah, aj taký, ktorý nebol uzavretý v písomnej forme, je možné ukončiť len zákonným spôsobom. Preto ani uzavretím ďalšej nájomnej zmluvy, dokonca v znení, ktoré obsahovalo aj ustanovenia a formulácie obmedzujúce dovtedajší rozsah práv nájomcu, nemožno ukončiť predchádzajúci nájomný vzťah, ani keď vznikol konkludentne; preto „konkludentne uzavretá“ nájomná zmluva platí doteraz.*

Odvolacím súdom - porušovateľom v 2/ rade zostala nevyhodnotená, pre vec podstatná, argumentácia sťažovateľa, napr. prečo odvolací súd prevzal bez vyhodnotenia námietky sťažovateľa označenie predmetného bytu ako „služobný“, hoci namietal, že právna povaha bytu nie je služobný a uviedol aj prečo, pričom sa ani prvostupňový ani odvolací súd s jeho námietkami a právnymi argumentami nezaoberal.»

Sťažovateľ považuje aj samotný výrok namietaného rozsudku okresného súdu za neurčitý, keďže *«výrok rozsudku „žaloba sa zamietá“ predstavuje pre svoju neurčitosť vadu konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci»*. Rovnako argumentuje sťažovateľ aj vo vzťahu k výroku namietaného rozsudku krajského súdu.

Napokon sťažovateľ namieta, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol neplatné znenie § 1 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 189/1992 Zb.“), ktoré nebolo platné v čase od 13. mája 1992 do 30. novembra 2001. Znenie predmetného § 1 citované v napadnutom

rozsudku krajského súdu bolo účinné až od 1. decembra 2001, a nie v čase vzniku nájomného vzťahu.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom o nej takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako porušovateľ v 1/ rade uznesením zo dňa 6. 4. 2011, spis. zn. 6 Cdo 235/2010, porušil právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1, článku 47 a článku 48 Ústavy Slovenskej republiky, ako súčasť širšieho ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu.

Krajský súd v Prešove ako porušovateľ v 2/ rade rozsudkom zo dňa 16. 6. 2010, č. k. 1 Co 53/2010-234 a Okresný súd Prešov ako porušovateľ v 3/ rade rozsudkom zo dňa 3. 2. 2010, č. k. 29 C 101/08-197, a konaním ktoré im predchádzalo, porušili právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1, článku 47 a článku 48 Ústavy Slovenskej republiky, ako súčasť širšieho ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu.

Uznesenie porušovateľa v 1/ rade - Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 6. 4. 2011, spis. zn. 6 Cdo 235/2010, rozsudok porušovateľa v 2/ rade - Krajského súdu v Prešove zo dňa 16. 6. 2010, č. k. 1 Co 53/2010-234 a rozsudok porušovateľa v 3/ rade - Okresného súdu Prešov zo dňa 3. 2. 2010, č. k. 29 C 101/08-197, sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie porušovateľovi v 3/ rade - Okresnému súdu Prešov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,00 EUR (slovom: päťtisíc eur), ktoré sú porušovatelia povinní zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Porušovatelia základného práva sú povinní sťažovateľovi nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 314,18 EUR /za 2 úkony - prevzatie a príprava právneho zastúpenia, podanie sťažnosti na Ústavný súd SR, podľa ust. § 11 ods. 3 vyhlášky 655/2004 Z. z. – 1 úkon sa rovná sume vo výške 123,50 EUR + (2 x paušál/rok 2011 po 7,41 EUR) + 20 % DPH (52,36 EUR) = 314,18 EUR/, ktoré sú povinní zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. G. Z., advokátky, so sídlom: B.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv namietanými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu, ako aj namietaným uznesením najvyššieho súdu.

1. K namietanému porušeniu základných práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 29 C 101/2008 z 3. februára 2010

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ mal právo podať proti namietanému rozsudku okresného súdu odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 53/2010 zo 16. júna 2010

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že namietaný rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť v spojení s namietaným rozsudkom okresného súdu 11. augusta 2010, pričom sťažovateľ doručil ústavnému súdu sťažnosť 21. júna 2011, t. j. zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

S týmto záverom sa ústavný súd v danom prípade neuspokojil vzhľadom na to, že aj v prípade sťažovateľa reflektoval svoju judikatúru z ostatného obdobia (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), podľa ktorej lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich práv namietaným rozsudkom krajského súdu aj z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Pri preskúvaní namietaného rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto v prvom rade preskúmal rozsudok okresného súdu sp. zn. 29 C 101/2008 z 3. februára 2010, ktorým bola žaloba sťažovateľa zamietnutá, a v tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať najmä na túto časť jeho odôvodnenia:

«Žalobca uviedol, že do predmetného bytu sa nasťahoval dňa 27. 10. 1992 na základe ústnej dohody o nájme, pričom toho istého dňa odovzdal dovtedy užívaný byt na... ulici... v P.

Po nasťahovaní do bytu sa žalobca prihlásil na odber elektrickej energie a plynu, čo bolo možné len za súčinnosti žalovaného. Na vlastné náklady odstraňoval existujúce závady a niektoré nedokončené práce v byte.

Dňa 2. 2. 2003 mu bola odovzdaná na podpis nájomná zmluva č. 02/93, v ktorej v rozpore s ústnou dohodou bolo uvedené, že sa táto uzatvára na dobu trvania služobného pomeru.

Predmetom prenájmu podľa čl. 1 bol byt č. 3 nachádzajúci sa na prízemí bytového domu na... ulici... v P. na základe rozhodnutia o pridelení služobného bytu č. UZVJS -01-2/5/92 zo dňa 4. 12. 1992 s účinnosťou od 1. 1. 1993.

Žalobca uviedol, že účastníci konania uzatvorili nájomnú zmluvu k predmetnému bytu v ústnej podobe ešte pred uzatvorením jej písomnej formy na základe zhody zmluvných strán o podstatných náležitostiach zmluvy a odovzdaním a prevzatím bytu, ktorý začal užívať od 27. 10. 1992.

Po viac ako 3 mesiacoch mu bola predložená písomná forma nájomnej zmluvy, v ktorej už bola uvedená iná doba trvania nájmu bytu, ako bola dohodnutá ústne, teda, že byt bude užívať na dobu neurčitú. K podpisu písomnej zmluvy došlo až po ubezpečení žalovaného, že uvedený nedostatok odstráni dodatkom uzatvoreným dňa 3. 1. 1994 doplnením čl. 12, v zmysle ktorého od uvoľnenia môže prenajímateľ upustiť

- a) ak príslušník odpracoval v službách ZVJS SR viac ako 15 rokov*
- b) užívateľovi bol priznaný plný invalidný, starobný dôchodok*
- c) alebo došlo k úmrtiu príslušníka v čase trvania služobného pomeru a v byte zostali bývať priami príslušníci rodiny zomrelého.*

Zároveň poukázal na to, že pre existenciu výpovedného dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka sa vyžaduje splnenie dvoch podmienok a to, že musí ísť o služobný byt a musí dôjsť ku skončeniu prác spojených s nájmom bytu.

Žalobca namietal, že predmetný byt nespĺňa charakteristiku služobného bytu upraveného zákonom č. 189/1992 Zb. s účinnosťou od 13. 5. 1992 s tým, že pre platnosť výpovede je podľa § 711 ods. 3 Občianskeho zákonníka potrebné splnenie okrem hmotnoprávných predpokladov skutkovej podstaty výpovedného dôvodu aj podmienky priloženia listiny, ktorá preukazuje dôvod výpovede.

Dňa 22. 11. 2007 bol žalobca na základe personálneho rozkazu riaditeľa ÚVV v Prešove podľa § 191 ods. 1 zák. č. 73/1978 Z. z. uvoľnený na svoju žiadosť zo služobného pomeru s tým, že tento končí 31. 12. 2007.

Žalobca potvrdil oznámenie tohto rozkazu dňa 29. 11. 2007.

Podaním zo dňa 4. 1. 2008 bola síce žalobcovi doručená výpoveď z nájmu služobného bytu v súlade s ust. § 711 ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka z dôvodu ukončenia jeho služobného pomeru s uvedením, že jej prílohou je personálny rozkaz riaditeľa ÚVV Prešov č. 281/2007 zo dňa 22. 11. 2007, avšak táto príloha k výpovedi priložená nebola.

Žalovaný s Bytovým podnikom P. š. p. uzatvoril s účinnosťou od 1. 7. 1991 hospodársku zmluvu č. 2/1991 o prevode správy k národnému majetku, konkrétne k nehnuteľnosti - obytný dom v katastrálnom území P. na ulici... na LV č. 58, parc. č. EN 2832 o výmere 249 m² zastavané plochy a pozemku EN č. 2832, o výmere 249 m².

Právo hospodárenia (správy) bolo prevedené odplatne za dohodnutú cenu 800.000,- Kčs.

Ako dôvod prevodu bolo uvedené zabezpečenie rodinného ubytovania pre príslušníkov ZNV s tým, že odovzdávajúca organizácia (Bytový podnik š. p.) zabezpečí k 15. 7. 1991 vystáhovanie a náhradné ubytovanie pre terajších nájomníkov.

Za odovzdávajúcu organizáciu bola zmluva podpísaná 21. 6. 1991 a schválená Mestským úradom v Prešove 28.6.1991 a za preberajúcu organizáciu dňa 18. 7. 1991.

Dňa 27. 8. 1991 bola Krajskej správe geodézie a kartografie doručená žiadosť ÚZNV SSR v Prešove o vykonanie zápisu na základe uvedenej hospodárskej zmluvy.

Dňa 2. 11. 1992 č. SÚS ZVJS-64-49/72 bolo vydané stavebné povolenie na akciu 536-3007-444 a to zrealizovanie opravy bytovky na... ulici v P. pozostávajúcej zo stavebných úprav, elektroinštalačných prác a zdravotníckych s uvedením dátumu začiatku prác 15. 8. 1991 a ukončením stavby dňa 15. 12. 1992.

Dňa 20. 12. 1993 pod č. SÚS ZVJS-63-34/93 bolo vydané kolaudačné rozhodnutie, ktorým bolo povolené UZVaJS SR v Prešove trvale užívať akciu: 56-3007-444 Prešov -oprava 8 b. j...

V súčasnej dobe na LV č. 4754 k. ú. Prešov je uvedený ako vlastník bytového domu č. s. 5032 na... ulici... umiestneného na parc. č. 2832 o výmere 249 m² Slovenská republika a ako správca majetku žalovaný.

Dňa 30. 11. 1992 pod č. ÚZVJS 170/70-92 bola spísaná zápisnica zo zasadnutia bytovej komisie o prerokovaní pridelenia služobných bytov ZV J SSR na... ulici tak, že 4-izbové byty sa navrhli prideliť Š. N. a T. S., 3-izbové byty – E. G. a F. V., 2-izbové byty – P. M. a J. Z. a 1½- izbové byty Ing. R. D. a S. F.

Členmi bytovej komisie boli Š. N., M. U., J. J., J. Š. a Ing. P. M.

Svedok P. M. uviedol, že v decembri (8. 12. 1992) 1992 mu bolo vydané rozhodnutie o pridelení služobného bytu na ulici...

Pri prehliadke bytu zistil, že nie je obývatel'ný, preto nenast'ahoval sa, iba spísal závady, a keď sa v súvislosti s ich odstraňovaním nič nedialo a zo strany riaditeľa ústavu mu bolo prikázané sa nast'ahovať, zistené závady v rámci svojich možnosti odstraňoval svojpomocne od januára roku 1993, kedy začal byt užívať.

Svedkyňa A. N. uviedla, že do bytu na... ulici sa presťahovali 15. 12. 1992 v čase, kedy byt nebol dokončený ani vykurovaný.

K uzatvoreniu nájomnej zmluvy sa vyjadriť nevedela, pretože tieto záležitosti vybavoval jej nebohý manžel.

Pokiaľ ide o charakter bytu s manželom nevedela o aký byt ide, iba to, že idú do väčšieho bytu.

Svedok F. V. uviedol, že byty na... ulici pridelaovala príslušníkom zboru bytová komisia s tým, že predchádzajúce byty nimi užívané boli uvoľňované a odovzdávané ďalším príslušníkom zboru.

Do bytu sa s rodinou nast'ahoval v novembri roku 1992 a všetky úpravy bytu si vykonával svojpomocne v priebehu roku 1993 počas rekonštrukcie celého bytového domu.

O služobnom charaktere bytov na... ulici sa dozvedeli takmer po roku od ich užívania, preto trvali na podpise dodatkov k zmluve a nikdy pred rozhodnutím o ich pridelení neboli informovaní, že ide o byty služobné.

Svedok T. S. uviedol, že pred pridelením bytu na... ulici s rodinou užíval byt na ulici...

V čase, keď bytová komisia pridelaovala predmetné byty bol oslovený kolegami, či nechce 4-izbový byt, s čím súhlasil.

Ešte pred vydaním rozhodnutia o pridelení bytu chodieval na byte vykonávať dokončovacie stavebné úpravy, odstraňoval závady a sám sa prihlásil na odber elektrickej energie a plynu.

V priebehu mesiaca december roku 1992 mu bolo doručené rozhodnutie o pridelení bytu a v januári roku 1993 nájomná zmluva.

O služobnom charaktere bytu na... ulici sa dozvedel až po odovzdaní nájomnej zmluvy.

Svedok PhDr. D. G. uviedol, že od mája roku 2000 do roku 2007 pôsobil ako riaditeľ ÚVV a podľa stanoviska Generálneho riaditeľstva ZVJS byty na... ulici spĺňajú štatút služobných bytov.

U daných bytov bola s Ministerstvom spravodlivosti prejednávaná možnosť ich odpredaja príslušníkom zboru, avšak bolo zaujaté odmietavé stanovisko s tým, že u týchto bytov má byť zachovaný ich služobný charakter za účelom zabezpečenia bytovej otázky mladých príslušníkov zboru.

Svedok A. M. uviedol, že v rozhodnom období pracoval pre žalovaného ako stavebný technik a v jeho pôsobnosti okrem Mesta P. bol stavebný dohľad aj v iných mestách východného Slovenska.

Konkrétne skutočnosti týkajúce sa rekonštrukcie bytového domu na... ulici si už nepamätal.

Svedok Mgr. M. B. uviedol, že od 1. 7. 1991 pôsobil na oddelení správy ÚVV Prešov. Správu služobných bytov na... ulici vykonávalo hospodárske oddelenie, neskôr premenované na oddelenie logistiky.

Pokiaľ ide o výpovede z nájmu bytov, tieto osobne vypracovával, ku každej priložil personálny rozkaz o ukončení služobného pomeru, následne odovzdal JUDr. J. na kontrolu, ktorá ich predkladala riaditeľovi ústavu na podpis, tieto po podpise boli odovzdané pracovníčke podateľne na ich zasielanie.

Uviedol, že osobne požiadal personálne oddelenie o predloženie kópie personálneho rozkazu pre účely výpovede z nájmu bytu.

Svedkyňa JUDr. M. Š. uviedla, že jej podriadená v januári roku 2008 vyhotovila 3 kópie personálneho rozkazu o ukončení služobného pomeru žalobcu.

Samotný rozdeľovník doručovania personálneho rozkazu je daný rozkazom riaditeľa ÚZVJS, následne pre účely iných štátnych orgánov, riadneho resp. mimoriadneho odvolacieho konania sa robia už iba výpisky alebo odpisy.

Svedok Ing. R. D. uviedol, že predmetný bytový dom bol odkúpený za účelom vylepšenia sociálnej situácie príslušníkov zboru.

O služobnom charaktere bytov sa dozvedeli až po tom, čo tieto byty príslušníci začali užívať pri podpise nájomnej zmluvy, niektorí ešte neskôr.

On osobne sa otázkou či byt, ktorý užíva je služobný alebo nie nezaujímal.

Podľa jeho názoru charakter bytov na... ulici bol rovnaký ako u bytov, ktoré príslušníci zboru užívali v inej časti Mesta P., a ktoré títo mali možnosť odkúpiť.

Poukázal na to, že v čase keď mu bola doručená výpoveď z nájmu bytu na... ulici jej prílohou nebol personálny rozkaz o ukončení služobného pomeru.

Svedok Ing. P. M. uviedol, že od 1. 2. 1988 pracoval vo funkcii staršieho referenta bytového oddelenia, neskôr ako vedúci hospodárskeho oddelenia a zástupca riaditeľa pre veci ekonomické až do svojho odchodu 31. 1. 1995. Bytový dom na ulici... v P. bol odkúpený za účelom zlepšenia bytových podmienok príslušníkov zboru.

Predtým bol obývaný občanmi prevažne rómskeho pôvodu, ktorých vystaňovanie v konečnom dôsledku zabezpečil žalovaný s následným započatím rekonštrukčných prác.

Ešte v čase prebiehajúcich rekonštrukčných prác sa príslušníci zboru nasťahovali do bytov v uvedenom bytovom dome a až následne zasadala bytová komisia, ktorá tieto byty pridělila, boli vypracované rozhodnutia o ich pridelení a nájomné zmluvy, ktoré podpisoval.

Dodal, že v čase, kedy zasadala bytová komisia sa nehovorilo, že ide o priděľovanie služobných bytov, ale priděľovanie bytových jednotiek.

V podstate išlo o bytové jednotky pre príslušníkov zboru, ktorí už byty pridelené mali s tým, že tieto byty mali zlepšiť kvalitu ich bývania získaním bytu väčšej podlahovej výmery.

Stále mal za to, že predmetné nájomné zmluvy sa uzatvárajú na dobu neurčitú.

Aj jeho osobný návrh bol taký, aby byty na... ulici boli ponechané nad'alej v užívaní príslušníkov zboru aj po ukončení služobného pomeru za predpokladu, že odpracovali najmenej 15 rokov, stali sa poberateľmi plne invalidného, resp. starobného dôchodku, resp. ich rodinných príslušníkov pri úmrtí príslušníka zboru počas trvania služobného pomeru ...

... Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 2. 4. 2008 v prvom rade namietal neplatnosť výpovede z nájmu bytu č. 3 nachádzajúceho sa na prízemí bytového domu na... ulici... v P., ktorý vznikol na základe nájomnej zmluvy č. 02/93 zo dňa 2. 2. 1993 s účinnosťou dňom 1. 1. 1993 z dôvodu, že predmetný byt nespĺňa charakteristiku služobného bytu v zmysle zák. č. 189/1992 Zb.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že bytový dom na... ulici... v P. je nehnuteľnosťou vo vlastníctve štátu, ktorej správu vykonáva žalovaný na základe hospodárskej zmluvy č. 2/1991 o prevode správy uzatvorenou podľa § 247 Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb. účinného do 1. 1. 1992 medzi odovzdávajúcou organizáciou

Bytovým podnikom š. p. P. a Útvárom Zboru nápravnej výchovy Slovenskej republiky Prešov s účinnosťou k 1. 7. 1991.

Námietka žalobcu nesprávne uvedeného zákonného ustanovenia Hospodárskeho zákonníka, na základe ktorého bola uzatvorená zmluva o prevode správy je právne irelevantná vo vzťahu posúdenia jej platnosti a účinnosti, pretože z obsahu zmluvy nesporne vyplýva, že zmluvné dojednania sa riadia príslušnými ustanoveniami Hospodárskeho zákonníka účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy.

Ustanovenie § 1 zák. č. 189/1992 Zb. taxatívne vymedzuje, ktoré byty sa považujú za byty služobné. ...

Bytový dom na... ulici... v P. vedený na LV č. 4754 k. ú. P. vo vlastníctve štátu a v správe žalovaného vykonávanej na základe zmluvy o prevode správy č. 2/91 a zák. č. 278/1993 Z. z. bol nadobudnutý pre účely zabezpečenia rodinného ubytovania príslušníkov ZNV, teda bytové jednotky nachádzajúce sa v uvedenom bytovom dome majú povahu služobného bytu podľa § 1 ods. 3 písm. b) zák. č. 189/1992 Zb.

Na základe uvedených skutočností, má preto aj byt užívaný žalobcom povahu bytu služobného.

Nájomcom služobného bytu môže byť iba ten, kto vykonáva prácu, na ktorú je nájom viazaný.

U žalobcu bol nájom bytu viazaný na čas trvania jeho služobného pomeru k Zboru väzenskej a justičnej stráž, upraveného zák. č. 73/1998 Z. z., ktorý má charakter obdobného pomeru ako pracovný pomer v zmysle Zákonníka práce.

Podľa § 686 Občianskeho zákonníka nájomná zmluva musí obsahovať označenie predmetu a rozsahu užívania, výšku nájomného a výšku úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu alebo spôsob ich výpočtu s opisom príslušenstva a stavu bytu.

Ak sa nájomná zmluva neuzavrela písomne, vykoná sa o jej obsahu zápisnica.

Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že nájomná zmluva k bytu, ktorý užíval od 27. 10. 1992 bola so žalovaným ako prenajímateľom uzatvorená v ústnej podobe pred uzatvorením jej písomnej formy zo dňa 2. 2. 1993 s účinnosťou od 1. 1. 1993 z dôvodu neunesenia dôkazného bremena tvrdenia existencie ústnych dojednaní o všetkých podstatných náležitostiach zmluvy o nájme bytu.

Zo vstupu osoby do užívania bytu ako budúceho nájomcu na základe súhlasu budúceho prenajímateľa pred uzatvorením nájomnej zmluvy v ústnej alebo písomnej forme nemožno usudzovať, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o nájme bytu konkludentným spôsobom bez preukázania dohody zmluvných strán o všetkých podstatných náležitostiach zmluvy, ktoré boli obsiahnuté až v písomnej forme zmluvy zo dňa 2. 2. 1993.

Bez ohľadu na to, či by nájomný pomer žalobcu k predmetnému bytu vznikol na základe zmluvy o nájme v písomnej forme zo dňa 2. 2. 1993 alebo podľa tvrdenia žalobcu 27. 10. 1992 vo forme ústnej, táto skutočnosť nemení povahu prenajímaného bytu ako bytu služobného, ktorú splňal v zmysle zák. č. 189/1992 Zb. ku dňu jeho účinnosti 13. 5. 1992 a nájom tohto bytu bol viazaný na trvanie služobného pomeru príslušníkov zboru alebo nájomcov služobných bytov v zmysle § 1 tohto zákona.

Žalobca ako aj vypočutí svedkovia príslušníci resp. bývalí príslušníci zboru, ktorí boli nájomcami bytov v bytovom dome na... ul... v P. iba tvrdili, že bytové jednotky začali užívať ešte pred uzatvorením písomnej zmluvy o nájme a nemali vedomosť, že predmetné byty majú povahu služobného bytu.

Uvedené tvrdenie žalobcov ako aj svedkov F. V., P. M., T. S., Ing. R. D. o ich nevedomosti o povahe prenajímaných bytov sú podľa názoru súdu právne irelevantné, a nemajú za následok neplatnosť zmluvy o nájme. Z predložených listových dôkazov nesporne vyplýva, že žalobcovi bola povaha prenajímaného bytu známa rozhodnutím o pridelení služobného bytu zo dňa 4. 12. 1992 a následne z uzatvorenej nájomnej zmluvy č. 02/93 zo dňa 2. 2. 1993.

Okresný súd v Prešove už prejudiciálne riešil otázku povahy bytov na... ul... v P. v konaniach vedených pod sp. zn. 17 C 143/00 UVV – Š. N. a pod sp. zn. 9 C 151/01 ÚVV-Ing. R. D. o privolení k výpovedi z nájmu bytu voči bývalým nájomcom, v ktorých ustálil, že uvedené byty majú povahu bytov služobných.

Výpoveď svedka Ing. P. M., ktorý popieral, že by byty na... ulici mali povahu bytov služobných súd vyhodnotil za nevieryhodnú v rozpore s predloženými listinnými dôkazmi.

Svedok Ing. P. M. bol členom bytovej komisie, ktorá prerokovávala pridelenie služobných bytov na... ul... v P. dňa 23. 11. 1992.

Zároveň podpisoval zápisnicu z jej zasadnutia zo dňa 30. 11. 1992, a teda z jej samotného znenia je nespochybniteľne zrejmé, že svedkovi bola známa povaha pridelovaných bytov.

Okrem toho potvrdil, že ako zástupca riaditeľa pre ekonomickú agendu podpisoval zmluvy o nájme k predmetným bytom, zo znení ktorých vyplýva, že sa tieto uzatvárajú na čas trvania služobného pomeru.

V prípade, ak by tieto byty nemali povahu bytov služobných nebolo potrebné uzatvárať dodatky k zmluvám, na základe ktorých žalovaný mohol za splnenia podmienok uvedených v dodatku upustiť od vymáhania uvoľnenia týchto bytov po skončení služobného pomeru, čo podľa názoru súdu vyvracia tvrdenie svedka neexistencie služobnej povahy predmetných bytov.

Neplatnosť zmluvy o nájme bytu nespôsobuje tvrdená skutočnosť žalobcu, že byt bol odovzdaný v stave nespôsobilom na dohodnuté, resp. obvyklé užívanie.

Žalobca bol v takomto prípade oprávnený podľa § 679 Občianskeho zákonníka od zmluvy odstúpiť, resp. v podľa ust. § 691 Občianskeho zákonníka odstrániť závady po predchádzajúcom upozornení prenajímateľa a požadovať od neho náhradu účelne vynaložených nákladov.

Ďalej žalobca namietal neurčitost' dohodnutej doby nájmu bytu uvedenej v písomnej zmluve o nájme 02/93 zo dňa 2. 2. 1993, podľa ktorej sa táto uzatvára na dobu trvania služobného pomeru a to nedostatočným vymedzením doby trvania nájomného pomeru uzatvoreného na dobu určitú.

Zmluvou o nájme bytu, uzatvorenou na dobu trvania pracovného resp. služobného pomeru nájomcu sa nezakladá nájom na dobu určitú, pretože z tejto nemožno vyvodiť kedy, teda ku ktorému časovému momentu, udalosť, ktorá má za následok zánik nájmu bytu nastane (NS ČR sp. zn. 26 Cdo 555/2001), preto takáto zmluva o nájme bytu má charakter zmluvy uzatvorenej na dobu neurčitú.

Ďalej žalobca namietal neplatnosť výpovede z dôvodu, že v súlade s ust. § 711 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka žalovaný k výpovedi z nájmu bytu podľa § 711 ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka nepriložil listinu preukazujúcu dôvod výpovede, konkrétne personálny rozkaz zo dňa 22. 11. 2007 o uvoľnení žalobcu zo služobného pomeru podľa § 191 ods. 1 zák. č. 73/1998 Z. z. k 31. 12. 2007.

Výpoveďou svedka Mgr. M. B. ako bývalého zamestnanca žalovaného bolo preukázané, že tento vypracovával výpoveď z nájmu bytu žalobcu na... ul... v P., ku ktorým pripojil personálny rozkaz z personálneho oddelenia, potom túto odovzdal JUDr. J. na prekontrolovanie, ktorá ju predložila riaditeľovi ústavu na podpis a následne bola zasielaná podateľňou ústavu.

Svedkyňa M. Š. potvrdila, že v januári roku 2008 boli robené kópie personálneho rozkazu o uvoľnení žalobcu zo služobného pomeru (výpoveď z nájmu bola vyhotovená 4. 1. 2008).

Predložené písomné prehlásenie F. V. a T. S., že v kancelárii riaditeľa ústavu prevzali a podpísali výpoveď z nájmu bytu bez priloženého personálneho rozkazu sú právne irelevantné.

Tieto nepreukazujú tvrdenie žalobcu, že jemu osobne personálny rozkaz s výpoveďou z nájmu bytu doručený nebol, práve naopak, toto tvrdenie bolo vyvrátené výpoveďou svedka B.

V tomto smere vyhodnotil za účelovú aj výpoveď svedka Ing. R. D. o nedoručení personálneho rozkazu o ukončení jeho služobného pomeru s výpoveďou z nájmu bytu a o jeho neznalosti o povahe bytu vyvrátenú súdnym konaním vedeným na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 9 C 151/2001, v ktorom nenamietal nedostatok výpovede z nájmu bytu nepripojením listiny preukazujúcej dôvod výpovede majúci za následok jej neplatnosť, ako aj svoju neznalosť služobnej povahy prenajatého bytu na... ulici.

Na základe uvedených skutočností súd vyhodnotil žalobu za nedôvodnú a túto v plnom rozsahu zamietol.»

Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 Co 53/2010 zo 16. júna 2010 vyplýva, že krajský súd sa stotožnil s odôvodnením namietaného rozsudku okresného súdu. V odôvodnení namietaného rozsudku krajský súd najmä uviedol:

„... V predmetnej veci súd prvého stupňa správne zistil, že predmetný bytový dom nachádzajúci sa v P., na ulici..., je vo vlastníctve štátu a správe žalovaného, ktorú vykonáva na základe zmluvy o prevode správy podľa zákona č. 278/93 Z. z., pričom bol nadobudnutý pre účely zabezpečenia rodinného ubytovania príslušníkov ZNV. Ďalej bolo správne zistené, že nájomcom služobného bytu môže byť iba ten, kto vykonáva prácu, na ktorú je nájom

služobného bytu viazaný, pričom v prípade žalobcu došlo k zániku jeho služobného pomeru k žalovanému, na základe personálneho rozkazu riaditeľa žalovaného č. 281/2007 zo dňa 22. 11. 2007. Na základe tohto personálneho rozkazu, služobný pomer príslušníka ZVJS u žalobcu zanikol dňom 31. 12. 2007 a predmetná výpoveď z nájmu služobného bytu bola žalobcovi daná 4. 1. 2008, teda v zákonom stanovenej lehote, pričom nie je možné uvažovať o tom, že by tento byt stratil charakter služobného bytu, pretože predmetná výpoveď z nájmu bola daná v lehote 3 mesiacov od zániku služobného pomeru. Súd prvého stupňa taktiež správne zistil, že prílohou tejto výpovede z nájmu služobného bytu bol personálny rozkaz riaditeľa ÚVV Prešov č. 281/2007 zo dňa 22. 11. 2007, čo bolo potvrdené dokazovaním vykonaným na súde prvého stupňa, ako aj samotným textom výpovede z nájmu služobného bytu. V zhode so súdom prvého stupňa aj odvolací súd konštatuje, že nájomný vzťah medzi účastníkmi bol založený písomnou zmluvou z 2. 2. 1993, pričom súhlas s užívaním predmetného bytu a vykonávaním úprav v byte, ktorý bol daný pred podpisom tejto písomnej formy zmluvy, nemožno považovať za vznik nájomného pomeru, pričom táto okolnosť bola od počiatku medzi účastníkmi nesporná a dôkazom tejto okolnosti je to, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o nájme v písomnej forme. Okolnosť, že žalobca nemal vedomosť o charaktere predmetného bytu ako bytu služobného, nie je právne významná, avšak naviac toto tvrdenie bolo vyvrátené dokazovaním vykonaným na súde prvého stupňa, z ktorého jednoznačne vyplynulo, že takúto vedomosť žalobca ako aj ostatní príslušníci mali, najmä so zreteľom na to, že byty boli pridelené ich zamestnávateľom, teda Ústavom zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky Prešov. Svedčí o tom aj rozhodnutie o pridelení služobného bytu zo 4. 21. 1992 pod sp. zn. ÚZVJS-01-2/5/92. Preto nemôže byť žiadne pochybnosť o charaktere predmetného bytu, vzniku nájomného pomeru medzi účastníkmi, ani o vedomosti žalobcu o charaktere predmetného bytu. Skutočnosť, že žalobca pred začatím užívania predmetného bytu a pred uzavretím nájomnej zmluvy vo vzťahu k predmetnému bytu odovzdal iný byt pôvodne pridelený jeho manželke, nie je právne významná a nemôže mať za následok iné posudzovanie charakteru bytu, ktorý je predmetom konania.

Ako bolo vyššie naznačené, listina o skončení služobného pomeru žalobcu vo vzťahu k žalovanému bola pripojená k predmetnej výpovedi z nájmu, čo bolo potvrdené svedeckými výpoveďami svedkov vypočutých na pojednávaní na súde prvého stupňa.

K odvolacím námietkam žalobcu je potrebné dodať, že súd prvého stupňa sa náležite zaoberal všetkými dôkazmi, ktoré boli v konaní produkované a tieto aj náležite vyhodnotil. Je nepochybné a nasvedčuje tomu dlhoročná súdna prax, že súd nemôže do odôvodnenia svojho rozhodnutia prevziať všetky informácie získané na základe vykonaného dokazovania, teda všetky dôkazy a tieto označiť za skutkové zistenia. Skutkovým zistením môže byť len to, čo súd považuje na základe vykonaného dokazovania za preukázané, teda skutočnosti, ktoré si osvojil a informácie, ktorým uveril.

S ostatnými informáciami, t. j. dôkazmi, ktoré v súdnom konaní boli vykonané a ktorým súd neuveril, prípadne, ktoré boli inými dôkazmi vyvrátené, nemôžu mať charakter skutkových zistení, súd sa s nimi iba stručne vyporiada s poukazom na to, prečo týmto neuveril alebo neprevzal do svojich skutkových zistení, čo v danom prípade súd prvého stupňa aj urobil. Dôsledne súd prvého stupňa poukázal na to, že začatie užívania a vykonávanie úprav v bytoch pred podpisom nájomnej zmluvy nemôže mať za následok záver o vzniku nájomného pomeru pred podpisom predmetnej písomnej nájomnej zmluvy.

Pokiaľ odvolanie žalobcu poukazuje na analýzu konkludentného konania účastníkov a na zistenie skutočného úmyslu účastníkov, pokiaľ došlo k nastahovaniu žalobcu do predmetného bytu ešte pred uzavretím písomnej nájomnej zmluvy, je potrebné konštatovať, že záver o úmysle účastníkov uzavrieť ústnu alebo konkludentnú nájomnú zmluvu nie je možné v tomto konaní urobiť. Je nepochybné, že účastníci mali úmysel uzavrieť riadnu zmluvu o nájme v písomnej forme a takto aj urobili.

V ostatnom poukazuje odvolací súd na správne a výstižné dôvody súdu prvého stupňa uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, s ktorými sa stotožňuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).“

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta rovnaké skutočnosti, ktoré namietal v konaní pred všeobecnými súdmi (okresným, krajským, prípadne najvyšším súdom), t. j. že sporný byt nemá charakter služobného bytu, že k výpovedi z nájmu bytu nebol pripojený personálny rozkaz, namietal tiež konkludentné uzavretie nájomnej zmluvy ešte pred uzavretím písomnej nájomnej zmluvy, absenciu podstatných náležitostí nájomnej zmluvy, neurčitosť výroku namietaného rozsudku okresného súdu a krajského súdu, použitie neplatného znenia zákona č. 189/1992 Zb. krajským súdom.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či krajský súd ako odvolací súd svoj rozsudok sp. zn. 1 Co 53/2010 zo 16. júna 2010 primeraným spôsobom odôvodnil a či ho nemožno považovať za arbitrárny, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neudržateľný.

Vo vzťahu ku všetkým námietkam uplatneným sťažovateľom ide o problém právneho posúdenia veci, prípadne o hodnotenie skutkových zistení (námietka nepripojenia personálneho rozkazu k výpovedi z nájmu bytu).

Ústavný súd v nadväznosti na námietky sťažovateľa pripomína svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec

podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999).

Poukazujúc najmä na citovanú časť odôvodnenia namietaného rozsudku okresného súdu, ako aj namietaného rozsudku krajského súdu ústavný súd zastáva názor, že namietaným rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 ústavy. Namietaný rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu je primeraným spôsobom odôvodnený a nemožno ho považovať ani za arbitrárny. Rovnako možno konštatovať, že namietaný rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu dáva odpoveď na všetky podstatné námietky sťažovateľa. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu svojimi vlastnými. Podľa názoru ústavného súdu posúdenie otázok, či sporný byt je bytom služobným, či k výpovedi z nájmu bytu bol pripojený personálny rozkaz, posúdenie okolností predchádzajúcich uzavretiu písomnej nájomnej zmluvy a otázka naplnenia podstatných náležitostí nájomnej zmluvy v namietanom rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu nevykazuje nedostatky; jeho odôvodnenie je jasné, zrozumiteľné a zároveň rešpektujúce skoršie rozhodnutia okresného súdu v obdobných právnych veciach (rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 17 C 143/00 a sp. zn. 9 C 151/01). Aj preto ústavný súd argumentáciu krajského súdu obsiahnutú v odôvodnení jeho rozhodnutia považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľnú a udržateľnú.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným rozsudkom krajského súdu a sťažovateľom označenými základnými právami neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po

prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľa spôsobom, s ktorým sťažovateľ síce nesúhlasí, ale rozhodnutie bolo náležite odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 ústavy rozsudkom krajského súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 1 Co 53/2010 zo 16. júna 2010 z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. K namietanému porušeniu základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 235/2010 zo 6. apríla 2011

Proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo namietaným uznesením najvyššieho súdu podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP odmietnuté z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Prípustnosť dovolania sťažovateľ odvodzoval zo skutočnosti, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže krajský súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Sťažovateľ v dovolaní taktiež namietal právne a skutkové závery rozhodnutí súdov nižších stupňov.

Najvyšší súd po konštatovaní, že pod odňatím možností konať pred súdom je potrebné rozumieť aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, poukázal na judikatúru ústavného súdu (rozhodnutia sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 a sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005), v zmysle ktorej nie je povinnosťou všeobecného súdu dať odpoveď na všetky nastolené otázky, resp. na každú námietku uvedenú v opravnom prostriedku, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam.

Najvyšší súd ďalej v odôvodnení namietaného uznesenia uviedol, že „Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal s argumentmi žalobcu a konštatoval v zhode so súdom prvého stupňa, že nájomný vzťah medzi účastníkmi bol založený písomnou zmluvou z 2. februára 1993, pričom uviedol, že súhlas s užívaním predmetného bytu a vykonávaním úprav v byte daný pred podpisom zmluvy nemožno považovať za vznik nájomného pomeru, ktorú skutočnosť aj riadne odôvodnil a zároveň odkázal na správne a výstižné dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožnil. Sprihliadnutím na podrobné dôvody uvedené v rozsudku prvostupňového súdu, treba považovať za riadne a teda dostatočne odôvodnený právny záver odvolacieho súdu (zhodný zo záverom súdu prvého stupňa), že pokiaľ aj došlo k nast'ahovaniu žalobcu do predmetného bytu ešte pred uzavretím písomnej nájomnej zmluvy, záver o úmysle účastníkov uzavrieť ústnu alebo konkludentnú nájomnú zmluvu nie je možné v tomto konaní urobiť z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadne ústneho dojednaní všetkých podstatných náležitostí zmluvy o nájme bytu. Je nepochybné, že účastníci mali úmysel uzavrieť riadnu nájomnú zmluvu v písomnej forme, čo aj urobili a uzatvorili ju na dobu trvania služobného pomeru žalobcu k žalovanému. Tento zanikol dňom 31. decembra 2007 na základe personálneho rozkazu riaditeľa žalovaného zo dňa 22. novembra 2007 a výpoveď z nájmu služobného bytu bola žalobcovi daná platne v zákonom stanovenej lehote.

Pokiaľ dovolateľ uviedol ako dovolací dôvod aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, resp. že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd na tieto námietky žalobcu nemohol prihliadať. Uvedené skutočnosti by mohli byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O. s. p.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 237 O. s. p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobcu odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243 b ods. 5 O. s. p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.“.

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že jediná dovolacia námietka sťažovateľa, ktorá bola spôsobilá v prípade jej preukázania založiť prípustnosť dovolania, bola námietka nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorú (v prípade, ak by sa preukázala) by bolo možné kvalifikovať ako odňatie možnosti konať pred súdom. Najvyšší súd v tejto súvislosti správne poukázal na ustálenú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej nie je povinnosťou všeobecného súdu dať odpoveď na všetky nastolené otázky, resp. na každú námietku uvedenú v opravnom prostriedku, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam.

Neobstojí teda námietka sťažovateľa, že najvyšší súd sa s jeho dovolacími námietkami nevysporiadal dostatočne, keďže z odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že tento sa s argumentmi sťažovateľa týkajúcimi sa odňatia možnosti konať pred súdom, ktoré, v prípade, že by boli dôvodné, mohli založiť prípustnosť dovolania, podrobne vysporiadal.

Ústavný súd poznamenáva, že ďalšie argumenty uvádzané sťažovateľom v dovolaní neboli spôsobilé založiť prípustnosť dovolania, keďže toto smerovalo proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Z týchto dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2011